

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дархан сумын ОНХС-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ДАА-2023/03/НА-СТА-ТШЗ

Дархан-Уул аймаг 2023он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ш.Мөнхбаяр Утас: 70373089 Цахим хаяг: munkhbayarsh@audit.gov.mn Аудитын менежер: У.Батсүрэн Утас: 70373089 Цахим хаяг: batsurenu@audit.gov.mn Ахлах аудитор: С.Батцэцэг Утас: 70373089 Цахим хаяг: battsetsegs@audit.gov.mn Аудитор: Э.Одгэрэл Утас: 70373089 Цахим хаяг: odgerele@audit.gov.mn
----------------------------	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ДАРХАН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Т.ТУЛГАА ТАНАА

**ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Бурхантын гудамж-1, 14 дугаар баг, Дархан сум,
Дархан-Уул аймаг, 45059,
Утас: 7037-3089, Факс: (976) 7037-3089
Цахим шуудан: darkhanuul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2023 ойд 25 № 70

танай _____ -ны № _____ -г

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дархан сумын ОНХС-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Тус сангийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд нийт 35 төсөл арга хэмжээнээс 34 төсөл арга хэмжээ хэрэгжиж, 1 төсөл арга хэмжээ хил гааль хаагдсантай холбоотойгоор Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлэх тоног төхөөрөмж хил дээр гацсан учраас 2023 онд хэрэгжүүлэхээр шилжих хөрөнгө оруулалтад тусгах санал оруулж бусад арга хэмжээнүүд бүрэн хэрэгжиж санхүүжилтийг олгосон байна.

Аудитын гол асуудал

Сумын ОНХС-д Малын тоо толгойн албан татварын орлого 27,000.0 мянган төгрөг төвлөрч 17,930.0 мянган төгрөг зарцуулсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Төсвийн шууд захирагч бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Сумын Засаг даргын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 3 зорилт 35 арга хэмжээ төлөвлөж, хэрэгжилтийг 92.6 хувиар тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ш.МӨНХБАЯР

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>5,000,000.00</u>	<u>34,042,498.00</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	34,042,498.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	-	34,042,498.00
3121	Төгрөг	-	34,042,498.00
31211	Төрийн сангийн харилцах	-	34,042,498.00
33	АВЛАГА	5,000,000.00	-
335	Бусад авлага	5,000,000.00	-
3351	Байгууллагаас авах авлага	5,000,000.00	-
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	-	-
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>5,000,000.00</u>	<u>34,042,498.00</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>5,000,000.00</u>	<u>26,115,500.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	5,000,000.00	26,115,500.00
413	Өглөг	5,000,000.00	26,115,500.00
4136	Бусад өглөг	5,000,000.00	26,115,500.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	5,000,000.00	26,115,500.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	-	<u>7,926,998.00</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	-	7,926,998.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-	7,926,998.00
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	7,926,998.00
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>5,000,000.00</u>	<u>34,042,498.00</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	566,187,257.00	1,408,916,145.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	50,448,200.00	-
120	Нийтлэг татварын бус орлого	50,448,200.00	-
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	50,448,200.00	-
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих	50,448,200.00	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	515,739,057.00	1,408,916,145.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	515,739,057.00	1,408,916,145.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	515,739,057.00	1,408,916,145.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	566,187,257.00	1,400,989,147.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	36,125,711.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	36,125,711.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	36,125,711.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	-	36,125,711.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	566,187,257.00	1,364,863,436.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	566,187,257.00	1,364,863,436.00
223001	Бусад хөрөнгө	566,187,257.00	1,364,863,436.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-	7,926,998.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-	7,926,998.00

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	566,187,257.00	1,408,916,145.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	50,448,200.00	-
120	Нийтлэг татварын бус орлого	50,448,200.00	-
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	50,448,200.00	-
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих	50,448,200.00	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	515,739,057.00	1,408,916,145.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	515,739,057.00	1,408,916,145.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	515,739,057.00	1,408,916,145.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	-	17,930,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	17,930,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	17,930,000.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	17,930,000.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	-	17,930,000.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	566,187,257.00	1,390,986,145.00
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	-	-
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	566,187,257.00	1,356,943,647.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	566,187,257.00	1,356,943,647.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	566,187,257.00	1,356,943,647.00
223001	Бусад хөрөнгө	566,187,257.00	1,356,943,647.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	- 566,187,257.00	- 1,356,943,647.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	34,042,498.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	34,042,498.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2021 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	-	-	-	-	-
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	-	-	-	-	-
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	-	-	-
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	-	-	-	-	-
D01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	-	-	-	-	-
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	-	-	-	-	-
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-	-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-	-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-	-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	7,926,998.00	-	7,926,998.00
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	-	-	7,926,998.00	-	7,926,998.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны			
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				#DIV/0!
2	НИИТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,497,759,500.00	1,374,873,647.00	(122,885,853.00)	91.80
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	27,000,000.00	17,930,000.00	9,070,000.00	66.40
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	27,000,000.00	17,930,000.00	9,070,000.00	66.40
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	27,000,000.00	17,930,000.00	9,070,000.00	66.40
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	27,000,000.00	17,930,000.00	9,070,000.00	66.40
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,470,759,500.00	1,356,943,647.00	(140,815,853.00)	90.60
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	1,470,759,500.00	1,356,943,647.00	(140,815,853.00)	90.60
223001	Бусад хөрөнгө	1,470,759,500.00	1,356,943,647.00	(140,815,853.00)	90.60
3	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,497,759,500.00	1,408,916,145.00	(88,843,355.00)	94.07
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,351,850,800.00	1,408,916,145.00	(61,843,355.00)	95.80
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	1,351,850,800.00	1,408,916,145.00	57,065,345.00	104.22
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	27,000,000.00	-	(27,000,000.00)	-
320001	Орон нутгийн төсвөөс	27,000,000.00	-	(27,000,000.00)	-
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	118,908,700.00	-	(118,908,700.00)	-
350003	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих	118,908,700.00	-	(118,908,700.00)	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		34,042,498.00	34,042,498.00	-
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ				

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 27,316.5 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, Санхүүгийн байдлын тайлан болон өмчийн өөрчлөлтийн тайлангийн дүнг 26,116.5 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй илэрхийлснийг залруулж, цахим төлбөрийн баримтгүйгээр санхүүжилт олгосон 1,200.0 мянган төгрөгийн алдаа зөрчилд зөвлөмж өглөө

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоох зөрчилтэй асуудал гараагүй болно.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар албан шаардлага хүргүүлэх зөрчилтэй асуудал илрээгүй болно.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

Цахим төлбөрийн баримтгүйгээр 1,200.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7, 20 дугаар зүйлийн 20.1.4 дэх заалттай тус тус нийцэхгүй байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж:

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7, 20 дугаар зүйлийн 20.1.4 дэх заалтуудыг баримталж ажиллах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 8 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Гэрээний тусгай нөхцөлд заасан чанарын баталгааг санхүүгийн тайлангийн өглөг хэсэгт тусгаагүй	1	26,116.5	-	-	-	-	1	26,116.5	-	-	-	-
Дүн	1	26,116.5	-	-	-	-	1	26,116.5	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Цахим төлбөрийн баримтгүйгээр санхүүжилт олгосон байна.	1	1,200.0	-	-	-	-	1	1,200.0	-	-	-	-
Дүн	1	1,200.0	-	-	-	-	1	1,200.0	-	-	-	-

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр				
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан	
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй					
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10	
1	ТШЗ	1	1	-	-	1	-	-	-	
2	Төсөл, хөтөлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	ЗГТС	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	ТТЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	ТЕЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	
	НИЙТ	1	1	-	-	1	-	-	-	

